

Księga Ezechiela w liturgii rzymskiej okresu Wielkiego Postu po II Soborze Watykańskim. Studium biblijno-pastoralne

Streszczenie

Liturgia Kościoła korzysta z bogactwa Pisma Świętego. Bardzo ważne miejsce zajmuje w niej przesłanie Księgi Ezechiela. Kościół przybliżyła jej orędzie zarówno wiernym uczestniczącym we Mszy Świętej, jak i medytującym ją we wspólnocie lub indywidualnie. Przedmiotem niniejszej pracy jest zbadanie orędzia fragmentów Księgi Ezechiela w kontekście liturgii rzymskiej okresu Wielkiego Postu po II Soborze Watykańskim. Celem zaś jest ukazanie znaczenia tekstów czytanych w liturgii mszalnej i Liturgii godzin oraz ich wpływu na życie chrześcijanina. Mimo iż prorok Ezechiel głosił przesłanie nadziei sobie współczesnym, dzieląc wraz z nimi trudny los wygnania do Babilonu, to odczytanie jego orędzia w kontekście liturgicznym nabiera nowego znaczenia. O ile wysiedleni poszukiwali odpowiedzi na pytanie dlaczego cierpią oraz czy Bóg o nich zapomniał, o tyle chrześcijanie próbują odczytać przesłanie Ezechiela w perspektywie spotkania z Jezusem, Wcielonym Słowem Boga. W pracy stawiamy zatem pytanie o ideę powrotu do Boga i odnowienia człowieka wzmocnione tym bardziej, gdyż stawiamy je w kontekście pokutnego i chrzcielnego charakteru okresu Wielkiego Postu.

Praca składa się z sześciu rozdziałów. Pierwszy rozdział ma charakter wprowadzający i zawiera informacje dotyczące osoby proroka Ezechiela i jego Księgi, sytuacji społeczno-religijnej Izraela oraz ogólną charakterystykę liturgii w religiach najstarszych ksiąg, Żydów i chrześcijan i jej znaczenia w życiu człowieka. Rozdziały II-V to komentarz biblijno-liturgiczny czytań mszalnych w ich kontekście liturgicznym oraz omówienie wynikających z nich idei teologicznych. W rozdziałach tych staramy się uporządkować i przybliżyć współczesnemu człowiekowi kwestie odnoszące się do nawrócenia z grzechu. Prorok Ezechiel odpowiadając ludowi na ich pytania o to, kto zawinił, wprowadził w miejsce odpowiedzialności zbiorowej nieznaną dotąd zasadę odpowiedzialności indywidualnej. Pozwala ona dostrzec człowieka, który obdarzony jest wolnością wyboru. Ewangelia z kolei uwrażliwia na potrzebę sprawiedliwości, prośby o przebaczenie i miłosierdzie Boga. Wierzący w Jezusa Chrystusa, którzy przez chrzest zanurzeni są w Jego Śmierć i Zmartwychwstanie, odradzani są do życia i otrzymują zadatek życia wiecznego. Naród wybrany zostanie zjednoczony pod przywództwem jedyne go Pasterza, którym dla chrześcijan jest Jezus Chrystus, który gromadzi rozproszone owce w swoim Kościele. W symbolu ożywiającej wody chrześcijanie widzą moc sakramentów ożywiających ich życie duchowe, a

wodą żywą jest sam Chrystus. Nowe serce i nowy duch są wyrazem uzdrawiającej i ożywiającej mocy Boga.

Rozdział szósty poświęcony jest aktualności Księgi Ezechiela i jej funkcji formacyjnej w aspekcie pokutnym i chrzcielnym. Analiza treści modlitw i antyfon formularza mszalnego wskazuje na formacyjny charakter przesłania Księgi Ezechiela dla chrześcijańskiego przeżywania Wielkiego Postu. Dopelniają je teksty Ezechiela z Liturgii godzin. Słowa Ezechiela kierowane niegdyś do narodu wybranego realizują się również dzisiaj w życiu chrześcijanina, a głoszone przez niego orędzie ma charakter ponadczasowy. Przyjęcie zbawczej miłości Boga owocuje bowiem zgromadzeniem ludu i powrotem do Ziemi Obiecanej, natomiast w Jezusie Chrystusie daje możliwość osiągnięcia zbawienia.

The Book of Ezekiel in the Roman liturgy of the Lenten period after the Second Vatican Council. A biblical and pastoral study

Summary

The Church's liturgy draws on the richness of Sacred Scripture. The message of the Book of Ezekiel occupies a very important place in it. The Church presents its message to the faithful participating in the Holy Mass as well as meditating on it in a community or individually. The subject of this thesis is to examine the message of fragments of the Book of Ezekiel in the context of the Roman liturgy of the Lenten period after the Second Vatican Council. The aim is to show the meaning of the texts read in the liturgy of the Mass and the Liturgy of the Hours and their impact on the life of a Christian. Although the prophet Ezekiel preached the message of hope to his contemporaries, sharing with them the difficult fate of exile to Babylon, reading his message in a liturgical context takes on a new meaning. While the displaced were looking for answers to the question why they suffer and whether God forgot about them, Christians try to read Ezekiel's message in the perspective of meeting Jesus, the Incarnate Word of God. In this work, we ask the question about the idea of returning to God and the renewal of man, strengthened all the more because we pose them in the context of the penitential and baptismal character of the Lenten period.

The thesis consists of six chapters. The first chapter is an introductory one and contains information about the prophet Ezekiel and his Book, the socio-

religious situation of Israel and the general characteristics of the liturgy in the religions of the oldest books, Jews and Christians, and its meaning in human life. Chapters II-V are a biblical and liturgical commentary on the mass readings in their liturgical context and a discussion of the theological ideas arising from them. In these chapters we try to organize and bring closer to contemporary man the issues related to conversion from sin. The prophet Ezekiel, answering the people's questions about who was at fault, introduced the previously unknown principle of individual responsibility in place of collective responsibility. It allows us to see a man who is endowed with freedom of choice. The Gospel, in turn, sensitizes to the need for justice, to prayers for God's forgiveness and mercy. Believers in Jesus Christ, who are immersed in His Death and Resurrection through Baptism, are reborn to life and receive the pledge of eternal life. The chosen people will be united under the leadership of the one Shepherd, who for Christians is Jesus Christ, who gathers the scattered sheep in his Church. In the symbol of the reviving water, Christians see the power of the sacraments to enliven their spiritual life, and Christ Himself is the living water. A new heart and a new spirit are an expression of God's healing and life-giving power.

The sixth chapter is devoted to the timeliness of the Book of Ezekiel and its formative function in terms of penance and baptism. The analysis of the content of the prayers and the antiphons of the mass form indicates the formative nature of the message of the Book of Ezekiel for the Christian experience of Lent. They are complemented by texts of Ezekiel in the Liturgy of the Hours. Ezekiel's words to the chosen people are also fulfilled today in the life of Christians, and his message is timeless. Accepting God's saving love results in gathering the people and returning to the Promised Land, while in Jesus Christ it gives the possibility of achieving salvation.